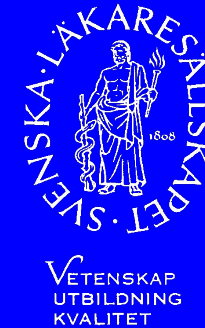

Läkarsällskapet är den svenska
läkarkårens vetenskapliga organisation
med syfte att främja vetenskap, utbildning
och kvalitet inom hälso- och sjukvård.

Utvärdering av specialistkompetensen hos ST-läkare

Mer information om
Läkarsällskapets
arbete med utbildningsfrågor
finner du på hemsidan

www.svls.se

Svenska Läkaresällskapet
Box 738 · 101 35 Stockholm
Telefon 08-440 88 60 · Fax 08-440 88 99
Internet www.svls.se

UTVÄRDERING AV SPECIALISTKOMPETENSEN ska vara en naturlig del av ST-utbildningen. Den ska ske fortlöpande under utbildningen och ställas i relation till utbildningsmålen. Såväl teoretiska kunskaper som praktiska färdigheter och förhållningssätt ska beaktas. ST-läkaren ska ha haft tillgång till handledning och andra resurser för sin utbildning, och även själva utbildningen bör utvärderas fortlöpande.

PATIENTSÄKERHETEN ÄR AVGÖRANDE

SVENSKA LÄKARESÄLLSKAPET menar att det avgörande skälet till att specialistkompetensen bör utvärderas för alla ST-läkare är patientsäkerheten. Det nuvarande systemet, där verksamhetschef, huvudhandledare och/eller studierektor intygar att specialistkompetens uppnåtts, har med rätta kritiserats som otillräckligt ur patientsäkerhetssynpunkt. Endast en formaliserad utvärdering med öppet redovisade krav kan ge den kvalitetsgaranti rörande läkarens kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som patienterna har rätt att fordra.

ANDRA SKÄL

Förutom patientsäkerheten finns flera andra skäl till att specialistkompetensen bör utvärderas:

- **TRYGGHET FÖR ST-LÄKAREN SJÄLV** – du vet att du har den kompetens som krävs av dig för att arbeta självständigt som specialist.
- **RÄTTSÄKERHET** – genom en systematisk utvärdering av kunskaper och färdigheter gör att risken för jävs-situation mot verksamhetschef och handledare kan undvikas.

- **PEDAGOGIK** – en utvärdering som tydligt utgår ifrån de uppställda utbildningsmålen ger vägledning i det egna lärandet.

- **INTERNATIONELLT ERKÄNNANDE** – en utvärdering ger större möjlighet till internationella jämförelser. En specialistkompetens som är internationellt accepterad ger möjlighet att arbeta utomlands.

- **ORGANISATORISKA FÖRDELAR** – en utvärdering av specialistkompetensen ger i sig ett betyg åt själva utbildningen. Den återkoppling som utvärderingen kan ge leder till en förbättrad utbildning.

- **RESURSER** – en utvärdering ger möjlighet att ställa krav på adekvata resurser för utbildning, handledning etc. I dag utvärderas endast den verksamhet som utbildningen sker i, SPUR-inspektionerna, men genom att även utvärdera den enskilda ST-läkaren förstärks kraven på adekvata resurser.

UTFORMNING AV UTVÄRDERINGEN

UTVÄRDERINGEN av specialistkompetensen måste utformas med stor omsorg för att de goda effekterna ska uppnås. Den systematiska utvärderingen ska omfatta samtliga delar av specialistkompetensen, och den bör ske vid upprepade tillfällen under ST-utbildningen. Sammantaget ska utvärderingen definiera lägsta godtagbara standard för specialistkompetens. Följande moment ska ingå:

- **KUNSKAPSPROV** – väl utformade tester av kliniskt relevant kunskap ger trovärdighet vid internationella jämförelser, stimulerar ST-läkaren att studera och motiverar huvudmannen att ge tillgång till relevant litteratur och för studier.

- **KLINISKA PROV** – det är viktigt att kontrollera olika färdigheter som behövs för utövandet av specialiteten. Lika viktigt är att ge ST-läkaren tillfälle att visa att han eller hon i sitt arbete bemöter patienten med respekt, och kan upprätta en god patientkontakt med syfte att uppnå samsyn.

- **UTBILDNINGSSAMMANSTÄLLNING** – en översikt som komplement till utvärderingen. Ingen utvärdering kan täcka alla aspekter av specialistkompetensen. En för specialiteten enhetligt utformad utbildningssammanställning ger ytterligare förutsättningar för värdering och utveckling av specialistutbildningen. Inom många specialiteter ställs också krav på att ST-läkaren haft tillfälle att träna praktiska färdigheter och pedagogiska färdigheter, vilket bör dokumenteras i denna sammanställning.

- **VETENSKAPLIGT ARBETE** – en möjlighet för ST-läkaren att ytterligare befästa sin kunskap. Ett sådant arbete ingår nu i flera sektioners utvärdering av specialistkompetensen. Även ett mindre arbete inom ett område av relevans för specialiteten ger träning i kritiskt tänkande, metodkunskaper av nytta i utvecklings- och kvalitetsarbete och fördjupade ämneskunskaper.

UPPFÖLJNING AV UTVÄRDERINGEN

EN UTVÄRDERING AV specialistkompetensen kräver en stor arbetsinsats av såväl ST-läkaren som ska utvärderas som av dem som ska utföra utvärderingen, sektioner och specialistföreningar. För att säkerställa att syftet med utvärderingen uppnås bör de enskilda momenten i utvärderingen fortlöpande granskas och vid behov revideras.